

VINNARE
i LO-distriktets
musiktävling 2018

MO BRODÉNS MELODI:

Arbete, musik och politik

sidorna 5-7

LEDAREN

Stärk industripolitiken

Nu är våren äntligen på gång efter några månader med riktig vinter, vi får hoppas att sommaren blir lika bra som vintern blev, och att vi kan njuta av en fin sommar.

I år som ni vet är det valår. IF Metall har några krav som vi vill ska genomföras.

Kravet på inga dödsfall i svensk industri måste vara det viktigaste. Ingen ska behöva dö på arbetet, så mer satsningar på arbetsmiljö måste till. Man måste stärka våra skyddsombud, satsa mer på arbetsmiljöverket samt arbetsmiljöforskningen.

Våra politiker ska inte lägga sig i lönerörelsen utan det ska vara upp till parterna, det har fungerat i många år, sedan industriavtalet kom till har vi i stort sett fått reallöneökningar varje år och industrin har stärkts. Ett vinn vinn koncept, bra för arbetarna, företag och Sverige.

Man behöver stärka industripolitiken så när sämre tider kommer, är vi redan förberedda med bra kompetensutveckling ett bra matchningssystem. Vi behöver en bra politik så svenska industrier kan utvecklas och står starka när det vänder upp igen.

Man måste även ändra i våra trygghetssystem. Det kan inte vara rätt att bara för man råkar vara sjuk så riskerar man blir utförsäkrad. Det finns partier i riksdagen som inte tycker dessa frågor är viktiga. Man vill bland annat lägga lönerna genom lagstiftning.

Nej, vi har valt och jobba med vårt eget parti som vi bildade för snart 150 år sedan. Där vi har stort inflytande och de jobbar med frågorna vi tycker är viktiga. Jag önskar alla läsare en trevlig semester.

Poul Hansen

Poul Hansen, ordförande IF Metall Västra Skaraborg

4

Islänningen Svavar berättar om kulturkrockar och SFI

8

Om hur IF Metall påverkar och höstens val

14

Valledaren Karl svarar på frågor

Redaktion

Pär-Ola Olausson, ansvarig utgivare. Telefon 0500-42 41 70.
E-post: par-ola.olausson@ifmetall.se

Christer Andréasson. Telefon 0510-48 41 45
E-post: christer.andreasson@ifmetall.se

Jonny Alfredsson. Telefon: 0706-617 787
E-post: jonny.alfredsson@ifmetall.se

Omslag: Foto: Jonny Alfredsson

Produktion: Redaktionen i samarbete med Olle Sjöstedt Information AB, Fagersta.

IFMETALL
Västra Skaraborg

IFMETALL
Östra Skaraborg

Utgivning 2018 – distribueras med Dagens Arbete

Skaraborgsnytt nummer 1.
Skaraborgsnytt nummer 2.
Skaraborgsnytt nummer 3.
Skaraborgsnytt nummer 4.

15 mars
24 maj
6 september
15 november

facebook

"HÖRT PÅ BÖGDA"

Vi vill gärna att ni skickar in vad som hänt: Någon att fira? Fyndat på loppis? Skaffat nytt husdjur eller partner? Dagens ros till någon vardagshjälte? Vad som helst. Redaktionen tar sig rätten att korta insänt material.

Skicka till: **IF Metall Östra Skaraborg**, Marie Olsson, Box 84, 541 22 Skövde. Eller marie.olsson@ifmetall.se

Medlemsförmåner

Glöm inte bort att du kan teckna både billigare och förmånligare försäkringar på ditt barn och hem om du talar om för Folksam att du är medlem i IF METALL.

Förtidsröstning

Som vanligt går det att förtidsrösta i valet, förtidsröstningen får börja 18 dagar före valdagen och pågår fram till och med valdagen. I varje kommun ska det finnas minst en röstningslokal som har öppet även på valdagen. Varje dag som röstningen pågår ska minst en lokal i varje kommun vara öppen.

IF Metall Östra & Västra Skaraborg kommer på sina respektive hemsidor att presentera i vilka lokaler som förtidsröstning kan ske, när informationen kommer från kommun och valmyndighet.

Konferens på Billingshus

Onsdagen den 4 april var det konferens på Billingshus. 90 glada försäkringsinformatörer från IF Metall, GS, Transport och Folksam hade slutit upp.

På förmiddagen hade vi besök av vår socialförsäkringsminister Annika Strandhäll.

– Vår utmaning är att tänka utanför boxen för att trygga individen och få en trygg sjukförsäkring, var hennes budskap.

Socialförsäkringsminister
Annika Strandhäll

Välkommen

IF Metall Östra Skaraborg hälsar Per-Agne Andersson välkommen som ny ombudsman. "Perra" kommer tidigare från ett gedigen fackligt förflutet på bland annat Electrolux i Mariestad.

En kul hobby, ett annorlunda intresse...

Vi vill hitta IF Metall-medlemmar i Skaraborg som samlar på saker som inte andra gör. Eller hen som utövar någon lite udda hobby.

Har du något sånt som du vill delge oss andra, hör gärna av dig till någon i redaktionen.

IF Metall Västra Skaraborg
Fabriksgatan 4, 531 30 LIDKÖPING

Telefon: 0510-48 41 30

Fax: 0510-48 41 47

Internet: www.ifmetall.se/avd28

E-post: postbox.avd28@ifmetall.se

IF Metall Västra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Essunga, Mariestad, Lidköping, Skara, Vara, Götene, Töreboda, Grästorp, Gullspång.

IF Metall Östra Skaraborg
Skåningstorsvägen 5
541 65 Skövde

Telefon: 0500-42 41 70

Fax: 0500-41 34 70

Internet: www.ifmetall.se/avd27

E-post: postbox.avd27@ifmetall.se

IF Metall Östra Skaraborg innefattar dessa kommuner:

Skövde, Hjo, Tidaholm, Falköping, Karlsborg, Tibro.

Från Viking-land till Volvo i Skövde

Svavar fick mer tid för familjen

Svavar Örn Höskuldsson trivs på Volvo GTO i Skövde

Svavar Örn Höskuldsson är 28 år och kommer från Island. Han och hans familj flyttade från Island till Sverige 2014 och nu bor han och hans familj i Falköping. På anledningen varför de ville flytta säger han: – På Island har vi samma löner som ni i Sverige men allt kostar jätte mycket!

Priserna är ungefär som i Norge så för att klara sig så behöver man jobba mycket.

– När jag bodde på Island så jobbade jag hela dagen plus mycket kvällar för att ha råd å försörja familjen men jag kände att detta håller inte i längre utan vi började då fundera på vad vi skulle göra. Min pappa hade flyttat till Sve-

rige 2002 och jag tyckte det han berättade lät ganska bra så vi bestämde oss för att flytta.

Livet i Sverige

– 2014 så flyttade vi till ett hus i Töreboda kommun och börjar lära oss om livet i Sverige. Vi gick på SFI så vi skulle lära oss språket och där fick jag träffa många andra människor från andra kulturer och länder.

– På Island har vi mycket fördomar och är inte vana vid mångfald och även jag hade en del fördomar. Men efter ha gått SFI och pratat med personer där så har jag inte så mycket fördomar längre utan upptäckte att vi var ganska så lika trots olika religioner och kulturer.

Svavars tomtar

– Jag och min Fru Silvia hade bott i Sverige 1,5 år ungefär när jag skulle börja söka mitt första jobb. Då jag är utbildad bilmekaniker och har jobbat på en bilverkstad på Island innan så gillade jag Volvo ganska så mycket och skulle tycka det var roligt och jobba där. Så jag gick till Manpower och fick jobb som bemanningsanställd på Volvo GTO i Skövde och nu är jag fast anställd där sen några månader tillbaka. Och jag trivs jättebra.

Kulturkrockar

En stor kulturell skillnad mellan Sverige och Island är hur man firar jul. På Island har man 13 st jultomtar och man börjar fira 13 dagar före jul och det avslutas på julafton.

Det finns några varianter på dessa traditioner men man brukar ställa en stövel i fönstret och få godis eller lek-sak om man varit snäll men annars kan man få en potatis och man varit stygg.

I dom äldre traditionerna så kom till och med en av tomtefigurerna, fru Grýla, och tog dom olydiga barnen och la dom i en säck och sedan åt hon upp dom.

– Jag kommer fortfarande ihåg när jag fick en potatis i min stövel när jag var liten, säger Svavar.

Johnny Gran

jonny.gran@volvo.com

Mo Brodén är sångare och gitarrist i ett välkänt Ska-band

– Musiken är en stor del av mitt liv

Slutet av Mars, narig vind men solen står högt i skyn. Utsikt över hela "slätta" i princip. Prova att åka i Kleva och Ö Tunhem om ni får tillfälle, mycket vacker landsbygd. Här kan det väl ändå inte finnas en filial till den stora BS Verkstaden inne i Falköping, tänker vi.

Vi har på utbildningar träffat några goa gubbar från BS Verkstäder i Vilske-Kleva så det måste ligga här nästanstans.

BS Verkstäder arbetar med reparationer, renoveringar och även nytillverkning av arbetsmaskiner till järnvägen, som är de verktyg dagens Rallare använder sig av.

BS Verkstäder har även utvecklat en egen spårväxel till bangårdar som tillverkas i Vilske-Kleva.

Verkstaden i Vilske-Kleva är den plats där BS Verkstäder startade en gång i början på 80-talet men i takt med mycket spårrelaterat arbete så flyttade verksamheten till det gamla lokstallet, som renoverats och byggts ut, vid stambanan i Falköping, där den största delen av verksamheten nu ligger. Men i dag är det verkstaden i "Kleva" som gäller.

95% är medlemmar

Nu har vi hittat rätt. Vi välkomnas utav Mo Brodén. Han sitter i klubben på BS Verkstäder och

idag reparerar han rälsrullar. Han är föremålet för dagen.

Mo är fritidsmusiker sedan unga tonår och en väldigt duktig sådan. Han bor med sin sambo Anna och deras barn Måns, Edor och Nils några kilometer från Verkstaden i Vilske-Kleva. Han är sekreterare och studieansvarig i verkstadsklubben på BS Verkstäder där över 95% är medlemmar i facket!

Turnerat i Europa

– Men annars är musiken en stor del av mitt liv, säger Mo. Han spelar i ett välkänt Ska-band som heter The Liptones, där han är sångare och gitarrist.

Det var Mo och kompisen Daniel Mårtensson som startade detta sexmannaband i Tidaholm någon gång -97 och har sedan dess släppt fyra fullängdsskivor, ett gäng singlar och spelat och turnerat i många länder, både

i Skandinavien och nere i Europa.

Intresset för musik började redan innan skolåldern och då var det Hårdrock som gällde men i tonåren upptäckte han Punken och då var det kört. Den aggressiva, uppkäftiga musiken och de samhällskritiska texterna fick allt att falla på plats. Han var helt enkelt ”tvungen” att skaffa en gura och starta ett band... att ingen kunde spela var ju skit samma, det hörde ju punken till.

Ska

1997 blev suget på nya utmaningar större och den genom subkulturella knutpunkter närbesläktade Ska-musiken blev den nya vägen.

Ska-musik (för er som inte vet) är en musikstil som uppstod på Jamaica i slutet på 50-talet och som vid sidan av Rocksteady är som mamman och pappan till det som senare blev Reggae. I slutet

på 60 och början av 70-talet emigrerade många Jamaicaner till England och i mötet mellan ungdomarna från Jamaica och arbetarklassungdomarna från England blev Ska-musiken stor trots att Reggae musiken kommit.

”Ibland är det svårt att hålla käft när man ser hur saker och ting går till.”

Jamaicanska Rudeboys, Engelska Mods och Skinheads dansade på svettiga klubbar, tillsammans, sida vid sida, svarta och vita, precis som det skall vara. (Skinheads var- vilket få vet- från början världens första multi-kulturella subkultur.)

Låtar som My Boy Lollipop med Millie Small och The Israelites med Desmond Dekker var sånt som bland annat spelades.

I slutet på 70-talet blandades Ska musiken med Punken och en ny stil som

kom att kallas 2-tone såg dagens ljus och band som The Beat, The Specials och Madness regerade England och stora delar av Europa.

– Vi tar influenser idag härifrån när vi gör vår musik, säger Mo som skriver en hel del av låtarna till The Liptones. Mo's värderingar lyser igenom. – Jag startade ju Liptones lite för att komma ifrån det här med politiska och värdegrundande texter men ibland är det svårt att hålla käft när man ser hur saker och ting går till.

Allmän Socialist

The Liptones är inte ett politiskt band. Men vi hyllar alltid arbetarklassen. Det lyser igenom ibland i våra låtar. T.ex. ”Fight for your rights” och ”Sold” eller ”Strange kind of justice”

Dessa finns på Spotify om du missat dessa.

Han är mycket vänlig och väldigt. – Jag vill inte kategorisera mig, jag kallar mig till exempel inte feminist eller anti-rasist. Jag är för total, 100 % jämställdhet och jämlikhet, det finns ingen skillnad på människor -svar-

Mo Brodén och Claes Johansson

”Kom gärna hit o snacka punk mä mig, punkjäv”...vänner !

Vi frågar om nån anekdot från punkartiden. Under-teknad är uppvuxen med Eddie Meduzas ”Kom inte hit o snacka punk med mig punkjävlar” som raggarna blev inkörda på att hata punkare. Då skrattar Mo och säger att det inte alltid varit så roligt. Han är uppväxt i Tidaholm och var ensam punkare i stan i flera år. En gång som kom det en hammare och ven förbi mitt huvud när en raggabil åkte förbi. En annan gång en ölflaska.

– Jagad blev jag också. En gång av en storväxt Raggargubbe som kultade ur baksätet på cabben. Jag sprang som fan med kedjor, nitar, grönt hår och alldeles för stora armé kängor. Med den utstyreln kom jag ju liksom egentligen knappt framåt, men som tur var kom ju inte den storväxte raggargubben någonstans heller, med byxorna vid knäna och alldeles för små träskor. Vi stod nog mest och sprang på stället brevid en raggabil som satt fast i bilkö. Det var nog en rolig syn, Ha ha ha!

– En annan gång stoppade en raggare mig och sa att jag skulle komma dit. Jag vågade inte annat. Han tog fram en påse med massa punk prylar, tygmärken, Sex Pistols pins och grejer.

– Han sa att han själv hade varit punkare och tyckte jag var bra som inte gav upp. Sen den dagen var det slut med trubbel från raggarna och jag blev till och med

frågad om jag ville åka med och ströga... men nä... någonstans måste man ju dra gränsen, säger Mo och ler.

Viktigt att rösta

Mo säger att det är viktigt att rösta i höst. – Alla människors lika värde är självklart för mig även vid valurnan!

Jobbarkompisen Claes Johansson är klubbordförande.

– Vi har god närvaro på våra medlemsmöten säger Claes och vi försöker göra så mycket vi kan med alla fackliga frågor.

Jag och Micke tackar så mycket för pratstunden och önskar lycka till med musiken, politiken, klubben, familjen och jobbet.

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Mikael Gustavsson

mikael.gustavsson@ifmetall.se

ta-vita-kvinnor-män, vi är alla lika. Fast jag antar att det gör mig till feminist och antirasist då, säger Mo och skrattar.

Men jag står inte på någon lista för något politiskt parti. Jag är allmän socialist säger Mo. – Jag är arbetare och håller med om arbetarrörelsens ideal. Allt för få vet hur det stora hela hänger ihop och hur viktig balansen är mellan företag och arbetare, men alla skall ha en bit av den gemensamt bakade kakan, ingen har rätt till större bit än någon annan.

Värdet i låttexter

Jag hade människor i min närhet när jag var liten på 70-talet som jag tyckte mycket om, de var rödstrumpor och folk från 68-rörelsen.

De lyssnade på band som Hola Bandoola Band, Knutna Nävar, Nationalteatern och Träd, gräs och stenar med mera. Det var nog detta som fick mig att öppna ögonen för texters värde. Hallå där bonde av Knutna Nävar är en text jag minns tydligt.

Så utav 70-tals/barndoms-nostalgi och en vilja att hylla MUSIKENS MAKT-rörelsen så gjorde jag ett projekt i form av en Progg/ Kamp-sångs- Solo skiva med låtar jag skrivit under årens lopp.

Den fick namnet ”Var tog du vägen proletär?”

– En Man kom fram till mig på realese partyt och sa att detta var den första riktiga progglattan som gjorts sen Fria PROteatern lade ner. Det kändes ju såklart kul!

Mo uppmärksammades på LO-distriktets årsmöte den 13 april. Med sin nyskrivna låt ”Armodets kämpande folk” vann Mo Brodén 5 000 kr och fick spela live på 1:a maj i Göteborg. IF Metall-avdelningarna Västra och Östra Skaraborg gratulerar!

IF Metall är med och påverkar

Det är viktigt att industriarbetare kommer in i riksdagen, med sina erfarenheter och sina kunskaper. För det ökar förutsättningen att driva de frågor vi tycker är viktiga. Om vi inte deltar i politiken kommer det alltid vara någon annan som gör det som inte tycker våra frågor är så viktiga.

IF Metall samverkar med Socialdemokraterna då vi delar samma grundvärderingar. Och den samverkan varit mycket framgångsrik. Tryggheten på jobben med den starka arbetsrätten är

IF Metall: Som sitter i Riksdagen för Socialdemokraterna

- Raimo Pärssinen, Gävleborg
- Patrik Lundqvist Gävleborg
- Mattias Jonsson, Göteborg
- Hans Hoff, Halland
- Johanna Haraldsson, Jönköping
- Thomas Eneroth, Kronoberg
- Monica Haider, Kronoberg
- Emilia Töyrä, Norrbotten
- Stefan Löfven, Stockholm
- Isak From, Västerbotten,
- Peter Johnsson, Västra Götaland, Norra
- Jan-Olof Larsson, Västra Götaland, Västra

ett viktigt resultat av detta. Och att det finns utbildningar så vi kan höja vår kompetens för att säkra konkurrenskraften och industrijobben i Sverige.

Michael Karlsson - Fackligt politisk ansvarig Västra Skaraborg

Varför startade facket Sossarna?

Det svenska välfärdssamhället är av ungt datum. Det är inte länge sedan Sverige inte var en demokrati och alla inte fick rösta i allmänna val. På den tiden, för ungefär hundra år sedan, fanns ingen välfärd utan då existerade bara ett kallt och rätt klassamhälle.

Barnarbete var vanligt förekommande och arbetarna fick inte sällan jobba tiotolv timmar i sträck, och det i en farlig arbetsmiljö. Det fanns inga pensioner, barnbidrag eller studielån. Föräldraledighet var inte att tala om. Sverige präglades av orättvisor. Det var dessa orättvisor som stärkte dåtidens arbetarrörelse och begravnings och sjukorganisationer i tron på att samhället måste förändras. Därför bildades Socialdemokraterna den 23 April 1889.

Den konstituerande kongressen hölls 19-22 april och av de 70 representerade organisationerna utgjordes en stor majoritet av fackföreningsrepresentanter.

Allmän rösträtt

Socialdemokraterna bildades således med en stark anknytning till fackföreningsrörelsen. Frågan om allmän rösträtt stod i första rummet och blev en

symbol för att partiet ville arbeta demokratiskt genom reformer.

Den svenska arbetarklassen var vid denna tidpunkt utestängd från såväl kommunal- som riksdagsval. Detta på grund av de då gällande rösträttsbestämmelserna som enbart tillät rika att rösta. Det påverkade helt naturligt den politiska verksamheten eftersom det inte alltid var lätt att upprätthålla en regelbunden politisk föreningsverksamhet när man politiskt var maktlös.

Partiet gav dock inte upp trots att överklassen fortsatte sina försök att tysta socialdemokratin. Den 1 maj 1889 kom den så kallade socialistlagen som angav nödvändigheten i att försöka få arbetarna att förstå sitt eget bästa och överge de socialdemokratiska idéerna.

Partiet hade vid sin start drygt 3 000 medlemmar. Medlemskap i partiet sågs inte med blida ögon och om ens arbetsgivare fick reda på att man var aktiv i

facket eller Socialdemokraterna riskerade man att få sparken. Ofta svartlistades också de som fått sparken så att ingen annan skulle anställa dem heller.

1:a maj

Partiet kom från början att svara för den organisatoriska samordningen av arbetarrörelsens båda grenar, den fackliga och den politiska. Partiets krav om allmän rösträtt och åtta timmars maximal arbetsdag fick ett snabbt genomslag ute på arbetsplatserna och bland arbetarna.

Under samma år, 1889, beslutade den socialistiska internationalens kongress att göra 1 maj till arbetarnas internationella demonstrationsdag. Nästa år firades 1 maj för första gången i Sverige och har sedan dess blivit en stor samlingsdag för arbetarklassen i Sverige och världen över. Vid mötet på Gärdet i Stockholm 1890 deltog närmare 50 000 människor. År 1938, blev 1 maj officiellt erkänd som allmän helgdag.

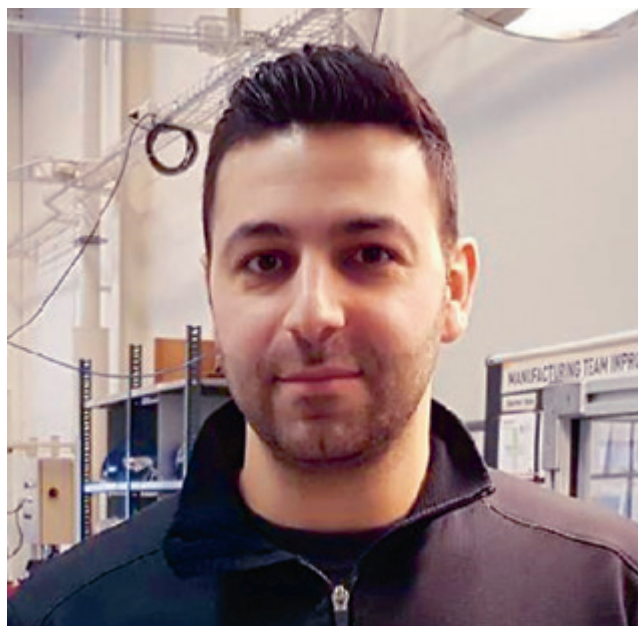
Det har alltid varit förnuftigt av arbetarrörelsen att hålla ihop. Låt det fortsätta så! Ingen gör jobbet åt oss...

Jonny Alfredsson

jonny.alfredsson@ifmetall.se

Jan Hanna, nominerad på Socialdemokraternas lista till Riksdagen.

IF Metall Skaraborgs kandidat till Riksdagen: – Rör inte vår arbetsrätt

Jan Hanna är 32 år och bosatt i Tibro, han är född i Motala men flyttade till Skövde 1992. Han är gift och har två barn. Han har många intressen men framförallt har han ett stort samhällsengagemang. Även fotboll ligger varmt om hjärtat, Arsenal är laget som gäller!

Jan jobbar i dag på Parker Hannifin AB i Skövde. Han kom dit som sommarjobbare efter studenten och är egentligen utbildad svetsare, vilket bådar gott inför framtiden med tanke på att vår nuvarande stadsminister också är svetsare i grunden. Jan har varit anställd på företaget i 14 år och dom tillverkar snabbkopplingar till luft och hydraulik.

Intresset för fackliga frågor väcktes av att han upplevde mycket orättvisor både i arbetslivet och i samhället och han började därför engagera sig i facket på sin arbetsplats. 2011 blev han invald som ordförande och sen 2017 är han vice ordförande. Sen 4 år tillbaka är han även invald som styrelseledamot i IF Metall avdelning 27 östra Skaraborgs styrelse.

Det politiska intresset växte när han gick en facklig politisk utbildning och kände att han inte bara ville vara med och påverka fackligt utan också på samhällsnivå.

2014 fick han frågan från valberedningen i Tibro Kommun om han ville ställa upp i kommunvalet vilket han tackade ja till.

Han har i dag uppdrag i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen och socialnämnden. Jan är som sagt också nominerad till riksdagsledamot på plats sju för Socialdemokraterna inför valet som äger rum 9 september.

Brinner för arbetsrätten

– Det finns många frågor som man brinner för, men för att nämna några så är arbetsrätten en av dem. Alla ska ha en säker och trygg arbetsmiljö, målet måste vara att man känner sig behövd och trygg på sin arbetsplats, säger Jan.

Ett av hoten som står på den politiska agendan nu inför valet är att luckra upp Lagen om anställningsskydd (LAS) vilket IF Metall och Jan Hanna ser som mycket allvarligt. De arbetsmarknads-

lagar som den fackliga rörelsen en gång kämpade hårt för måste vi nu se till att inte försämrare.

Barn och ungdomar är en annan hjärtefråga för Jan. – Vi alla måste ta hand om vår kommande generation och se till att det finns både utbildning och arbete samt en trygghet på fritiden så att man inte hamnar snett i tidig ålder.

Enligt Jan ska det inte spela någon roll var man är född eller vilka föräldrar man har för att kunna ges förutsättningar att lyckas i livet. Alla människors lika värde är otroligt viktigt för Jan.

Han vill också gärna poängtera att ”det är viktigt att inte tappa verklighetsförankringen och fotfästet när man jobbar politiskt, det får inte vara för stort avstånd mellan politiken och medborgarna”

IF Metall Skaraborg önskar därmed Jan Hanna lycka till i valet.

Eva Lundin

Kvinnor i ledande positioner inom Avd 28 Västra Skaraborg

Personliga möten och utbyte av erfarenheter

Nätverksträff för kvinnor

Den 31 januari bjöd Allas Lika Värde-gruppen in kvinnor som har ledande funktioner (avdelningsombud, ordförande, vice ordförande, huvudskyddsombud och avdelningsansvariga), inom avdelning 28 Västra Skaraborgs område.

Vi var 11 personer med olika bakgrund som träffades. Vi pratade om läget på arbetsplatserna och om hur det blir svårare att hitta vikarier med rätt utbildning och hur pressat det blivit på arbetsplatserna för att kunna utbilda på plats. Även hur vi hanterar anställning av bemanningspersonal på företagen för att vi ska kunna få ett bra klimat mellan anställda och bemanning.

Diskussion om härskartekniker

Förmiddagen ägnades åt att diskutera runt härskartekniker, blir vi själva ut-

satta för detta, har vi själva använt oss av detta eller ser vi hur det används mot andra. Det samtalades om hur vi kan bryta dåliga mönster och fick förslag på hur man själv kan agera om vi ser att härskartekniker används.

Kvinnlig mentor

Vi gick gemensamt och åt lunch och fick möjlighet att lära känna varandra lite mer privat också.

På eftermiddagen fick vi besök av Kajsa Ezelius, vice kommunalråd i Lidköping.

Det fick frågan om hur hon som ung

Denise Jansson. Avdelningsombud på Zinkano AB i Hova

kvinnor axlar rollen som vice kommunalråd och en ledande roll i politiken?

Det var tufft i början men hon hade flera kvinnliga mentorer som stöttade henne. Hur det ser ut i Lidköping med

Sju härskartekniker

- 1. Osynliggörande:** Att tysta eller marginalisera oppositionella genom att ignorera dem.
- 2. Förlöjligande:** Att genom manipulativt sätt framställa någons argument eller person som löjlig och oviktig.
- 3. Undanhållande av information:** Att utestänga någon eller marginalisera vederbörandes roll genom att undanhålla väsentlig information.
- 4. Dubbelbestraffning:** Att ställa någon inför ett val och utsätta vederbörande för nedvärdering och bestraffning, oavsett vilket val vederbörande gör.
- 5. Påförande av skuld och skam:** Att få någon att skämmas för sina egenskaper, eller att antyda att något som någon utsätts för är hens eget fel.
- 6. Objektifiering:** Att kommentera eller diskutera ens utseende i irrelevanta sammanhang.
- 7. Våld eller hot om våld:** Att utnyttja sin fysiska styrka mot någon för att få sin vilja igenom, eller att påpeka att den möjligheten finns.

hot och våld för de fackligt aktiva som representerar Lidköping? Det kan finnas enstaka mail men det är i stort sett bra klimat i Lidköping men man jobbar minst två och två i kontakt med allmänheten.

#metoo

Kollektivtrafiken togs också upp för det är svårt att få det att fungera med skiftgång och längre avstånd mellan jobb och arbete.

Det upplevs även att det är begränsat för ungdomar vid kvällar och nätter för olika delar av västra Götaland.

Att använda sig mer av IF Metall under valåret kom som förslag, något forum där vi kan diskutera industrin i Västra Skaraborg. Detta finns redan

men förslaget tar Kajsa med tillbaka till Socialdemokraterna.

Vi samtalade om #metoo-rörelsen, om hur IF Metall förhåller sig till detta. Hur kan man prata om detta på arbetsplatserna och hur ser rutinerna för att motverka sexuella trakasserier ut på företagen? Var går gränsen och vem sätter gränsen på arbetsplatserna? Vi speglar fackförbundets ställning genom hur vi förtroendevalda agerar och det är inte alltid så lätt att bryta mönster.

Vi avslutade dagen med frågor och utvärdering av dagen. Det kom önskemål om att fortsätta med nätverksträffar för kvinnor i ledande positioner. Alla var överens om att dagen var bra och att det var en bra form för utbyte av erfarenheter och personliga möten.

Camilla Pedersen

camilla.pedersen@ifmetall.se

Marita Gustavson

marita.gustavsson@ifmetall.se

Foto: Christer Andreasson

Min matlåda

David's matlåda

David Johansson, Leax Falköping

Idag är det pasta och köttfärsås.

Korsord
på sidan
15

Korsords- vinnare!

Vinnare nummer 1-2018

1:a pris Torsten Börjesson,
Skövde.

2:a pris Evy Andersson, Skara.

3:a pris Birgitta och Hasse
Kull, Hjo.

DAGENS FRÅGA:

Vet du varför det är flaggdag
i år 9:e september?

Samir Agic, Volvo GTO Skövde

- Inte en aning.

Simon Svensson, Nimo Verken AB

- Valdagen är svaret.

Joakim Rydin, Nimo Verken AB

**- För att det är
valdag.**

Astrid Adolfsson, Volvo Penta Vara.

- Ingen aning.

Tillväxt och utveckling, infrastruktur, kultur och 53 000 anställda Folkvalda styr VGR:s verksamheter

Politiska beslut som folkvalda politiker fattar i styrelser och nämnder styr Västra Götalandsregionen (VGR). Det finns en regiondirektör anställd som har i uppdrag är att genomföra de politiska besluten tillsammans med Västra Götalandsregionens anställda.

Verksamheterna är organiserade i förvaltningar och bolag som alla har en politisk styrelse. Exempel på förvaltningar är sjukhusen, Närhälsan, Folkhälsovetenskapen, Västarvet och Koncernkontoret. Exempel på bolag är GöteborgsOperan och Västtrafik.

Vilka frågor är viktiga för mig i regionen?

Jag tycker det är viktigt att sjukvården inte privatiseras, den privatiseringsiver

som har rätt i Stockholm vill jag inte ha hit. Det får aldrig bli så att din privata ekonomi ska styra vilken vård du och din familj ska få. Det är också viktigt för mig att personalen har en hållbar arbetssituation och att det blir en minskad stress inom vården.

Framtiden kräver

Vi vet att det i framtiden behövs åtskilliga många fler anställda för att klara vården framtiden. Det är därför nödvändigt att välfärdsjobben har en konkurrenskraftig lön. Att vara anställd i någon av Västra Götalandsregionens verksamheter ska innebära att ha ett jobb en orkar gå till under hela arbetslivet.

Jag tycker också att det är bra om PSA-tester för män från 50 år införs för att minska antalet dödsfall i pro-

statacancer. Samtidigt som jag vet att Socialstyrelsen väljer att avvakta om allmän screening för att de negativa effekterna skulle vara för stora.

Men jag anser att män bör få informationen om vilka tänkbara fördelar och nackdelar en PSA-testning kan ha, och sen själva kunna väga för och i mot innan de gör testet.

Varje år får 1 700 män i Västra Götaland beskedet att de drabbats av prostatacancer. 400 män i regionen dör varje år av denna cancerform. Därför är detta en viktig fråga som bör diskuteras mer.

Michael Karlsson - Ett namn på Regionfullmäktigelistan

Fem frågor till våra valledare

Vi ställde 5 frågor till våra valledare för att känna dom lite på pulsen...

Jörgen Fransson

Valledare för IF Metall Östra Skaraborg, hemmahörande på Tectubes i Hjo.

Karl Wiktorsson

Valledare för IF Metall Västra Skaraborg, hemmahörande på Rekordverken i Öttum.

1. Vilken tror du kommer bli viktigaste valfrågan?	Välfärden solklart.	Trygghet i olika former.
2. Hur ser du på din roll som valledare?	Att vara den person som håller ihop valarbetet.	En samordnande roll i avdelningens valarbete.
3. Vad är er viktigaste uppgift i valrörelsen?	Hjälpa till där vi kan förklara skillnad i politiken för medlemmarna.	Att få våra medlemmar att intressera sig mer för politik och att ständigt påminna om att man som medlem i IF Metall har ett politiskt inflytande.
4. Vilket sätt är det bästa att driva valrörelse på enligt er?	IF Metalls frågor på arbetsplatserna.	Med personliga samtal om frågor som rör folks vardag.
5. Hur många procent kommer Socialdemokraterna få i valet?	32 %	34,3 %

Den av er som kommer närmast resultatet bjuder jag på lunch.

Michael Karlsson - Fackligt politisk ansvarig Västra Skaraborg

Håll koll på din pension

Nu i mars och april så brukar det dimpa ned pensionsbesked från våra pensionsbolag i våra brevlådor. Ett gott råd: LÄS DESSA.

Du ska hålla koll på din pension. Du ska också hålla koll på att din arbetsgivare har betalt in sina avgifter.

Först kommer ett orange kuvert från Pensionsmyndigheten, där kan man läsa på baksidan vad som betalats in. Det ska stämma överens med deklarationen. Sen får man ett kuvert från FORA och där ska man verkligen ta sig tid och läsa sista sidan. På sista sidan av FORA beskedet står det om din/dina

arbetsgivare betalat in avtalspension för föregående år.

Jätteviktigt att kolla. Ser det skumt ut? Kontakta Facket.

Marie Olsson

marie.olsson@ifmetall.se

VARA TILL-SAMMANS	UTAN SKADERISKEN	UTOM SIG, UPP-RIVNA	ÅR VÄLTALARE MER ÄN ANDRA	DE SÄTTS UPP OCH FÖRBYRAS TRYTA	HINDRAR YAGOR ÅKER EN DEL MED	PILLER-BAGGAR, SMYCKEN	SKA IBLAND NY-PUTSAT
→			GRÄBB OCH MINERAL				→
VISAR HUR MÅNSKOR HADE DET FÖRRE							
GILLAR MÅNGA TV-TITLARE				ED. SMULAS LÄTT OCH ÅTS		SLUTA SIG TILL EGEN-DOMEN	→
→							FÅR UNGA ATT VANA
→			HAR MÅNGEN ÄVEN TILL FAKTA	DRAGET SKILJER SIG FRÅN ANDRA		STICK-YAFEN JAZZIG MUSIK	
→					FINSKT KERAMIK-FÖRETAG BÖMNIG		
FÖR-FÖRBJÖRT SJUNG-ANDE KVINNOR	→	KAN DET MED AKTIVT KOL			KUNG UPPBYGG-ANDE SOM STERIOD		KALLES ÄR ROM PÅ TUB
SES DRIGENT GÖRA						SPAR-SYMBOL VÄLDSAM DÖD	BLIR EN DEL DRYCKER
BRUKAR KORTEN AV VISS OXE				KAN MAN BLI AV RAKI OCH PASTIS	HOLMEN SÄGS SEGEL SOM SLÄR ÖVER GÖRA		
KAN TÅLMODIG SIN TID					ROANDE KVINNA I VÄST HYGGLIGT		BE-SKÅDAR GÄRNA TURIST
→							FLÅKT LÖNADE SIG
SÅDANT I KLÄDER VÄRMER	→		HAR DE MÅNGA BÖCKER	DEN FÅR EJ RIVAS KANSKE VINST			
→				50			
BÄR SINA KOTTAR		KAN LINDRA SYMPTOM					
BÄR SÖTA FRUKTER						RUSANDE FÖRE-TEELSE POJKE	
→				BRA BETYG	LUFF-RUM	FLICKA OCH TJUGA	PLATINA GÅR REMMARE LÄTT I
→				GILLAR EJ MYCKET KOMMER RETUR			
KAN OFTA SES UNDER TAVLOR	→	RELIGIÖSA I KINA STICKA SIN VAG					
→							
KAN ANGES PÅ ETIKETT							GAFFEL-SEGL
→							→
MÅ BÄRARE HA				VIKT KORT			→
→							→
		VÄRM SÅ DET RINNE					
PLATS FÖR NIPPER			RYMD-ORGAN GOTSK ÖRT			ÅR OFTA EN ÖVER-DRIFT	BEHÖVS TILL MYCKET HEMMA
→							
FÖRFARANDE-KANSKE AV KLOK KAN MAN IN EN SAK PÅ AUKTION				TON FÄRD ELLER VAGN FÖR TRANSPORT AV VAROR		MANGAN	GÅR MAN EJ TORR-SKODD I KARL
SUMP-HÖNA ÄR EN				EGEN-DOM PÅ LANDET		BOXARE OCH SÄG-FIGUR	TYP AV KVALITETS-BETECKNING PÅ VIN
→						VERKSAM-HETS-OMRÅDE SOM VON	
GÅNG JOBBAR MED ORDEN				BLIR DET VAL VID FÖR-KLARING			
→							
EN SOM GÖR SAKER STÄRKA						ALLS EJ FÖR-VÄNTAT	

Namn _____

Adress _____ Postadress _____

Mikael svarar på frågan:

Varför är facket anti SD?

Mikael Gustavsson

mikael.gustavsson@ifmetall.se

Jag får tämligen ofta frågan om varför facket är så anti mot Sverigedemokraterna (SD). Jag får frågan till mig och jag ser att den ställs i olika forum och liknande. Jag tänkte förklara varför jag anser att arbetarrörelsens fackföreningar inte kan ta sig an SD och jag tänker INTE gå in på saker som allas lika värde, främlingsfientlighet eller andra sådana grejer. Utan rent fackliga grejer och det som är viktigt i en vardag på jobbet.

Då måste vi prata om vad som är vår viktigaste fackliga uppgift. Att teckna kollektivavtal. Alla vi medlemmar i facket tar en fight om vårt kollektivavtal med jämna mellanrum.

Det kan nu låta lite högtidligt och lite som klyschor, men tänk efter nu. Vad är kollektivavtalet? Det är helt enkelt vår prislista för de timmar som vi säljer till arbetsgivarna och den prislistan gäller för alla timmar som arbetsgivaren ska köpa av vem det nu vara månne.

Vi vill inte ha någon pris-konkurrens mot det avtalet.

Därför gäller det även de som inte är medlemmar. För vi tjänar på det upplägget själva och det är ju därför jag åker till jobbet! För min lön!

Men vad krävs då för att

”Tycker du att du har för stor makt på jobbet?”

---

vi ska få ett prisavtal för våra timmar som vi säljer?

Ja det är en sak att det är en viktig faktor i maktbalansen vid förhandlingar att det är många som är med i facket, men det vet ni redan. Men det krävs lagar också!

Lagen om anställningsskydd

Det krävs en lag som talar om vad ett kollektivavtal är för något, och framför allt, vem som får teckna ett sådant avtal. Dessutom tar den upp hur man ska förhandla fram ett kollektivavtal. Allt detta står i Medbestämmandelagen (MBL).

Även en trygg anställning är viktig. Att vi ska våga säga något utan att riskera vårt jobb. Utan att riskera

att bli utpekade som besvärliga och illojala mot arbetsgivare och därmed riskera en personlig uppsägning. Även här har vi en lag som hjälper oss, Lagen om anställningsskydd (LAS).

Bara i dessa två fall har SD en gång varit tydliga med vad de vill.

Högerparti

Deras arbetsmarknadsansvarige har i en intervju för ett par år sedan sagt att SD vill avskaffa MBL.

Utan MBL inget prisavtal för oss och då heller inte garanterade lönenivåer eller övertidsersättningar och liknande. Inget, noll, nada. Plus en massa mer.

SD vill också, enligt samma intervju, att det ska bli billigare och enklare att säga upp av personliga skäl. Vem vågar vara obekvämd då och vad händer med prislistan då? SD är ett parti som går arbetsgivarnas väg, de är ett så kallat högerparti och högerpartierna har aldrig gått arbetarklassen till mötes.

Vi är beroende av kollektivavtalet för att få betalt för jobbet vi gör, och det är det

som är fackets uppgift, att förhandla fram ett avtal. SD har också sagt i en intervju att LO, vår fackliga huvudorganisation, är en maffiaorganisation med alldeles för stor makt! Tycker du att du har för stor makt på jobbet?

Så röstade SD

Lägg sen till att SD i riksdagen har röstat nej när det varit omröstningar om kollektivavtalsliknande villkor vid offentliga upphandlingar. Man tycker inte att det är viktigt att det finns regler om lägsta löner och garanterade övertidsersättningar och liknande vid byggen av sjukhus och liknande. Vad händer då med vårt avtal?

Skott i foten

Detta är bara ett par enkla exempel på varför en röst på SD är lika med att skjuta sig själv i foten när det kommer till vår vardag på jobbet och hur vi ska få betalt för timmarna vi gör. Jag skulle kunna skriva mycket mer, exempelvis om strejkrätten, men det får liksom inte plats.